

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ

ID 4986

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	051 Економіка (бакалавр)	Назва освітньої програми	Економіка
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. економічної кібернетики (БЕ)

Викладач/викладачі

Мартиняк Ірина Олександрівна, канд. екон. наук, доцент кафедри економічної кібернетики, [профіль на порталі "Науковці TNTU"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	Метою вивчення дисципліни є набуття студентами компетенцій у сфері міжнародних інтеграційних відносин із врахуванням трансформаційних процесів глобальної економіки.
Формат курсу	Змішаний – курс, що передбачає проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.
Компетентності ОП	<p>Курс "Міжнародна економічна інтеграція" сприяє поглибленню наступних компетенцій ОП "Економіка" загальних:</p> <p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>фахових:</p> <p>СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p>

	СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
Програмні результати навчання з ОП	<p>Курс "Міжнародна економічна інтеграція" сприяє поглибленню наступних ПР ОП "Економіка"</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки, 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.
Обсяг курсу	<p>Очна (денна) форма здобуття освіти:</p> <p>Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 36 год.; практичні заняття — 18 год.; самостійна робота — 66 год.;</p> <p>Заочна форма здобуття освіти:</p> <p>Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 8 год.; практичні заняття — 4 год.; самостійна робота — 108 год.;</p>
Ознаки курсу	Рік навчання — 3; семестр — 6; Вибіркова дисципліна; кількість модулів — 2;
Форма контролю	Поточний контроль: оперативний, рубіжний (модульний). Оперативний поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, комп'ютерного тестування, письмового експрес-контролю на лекціях, практичних

Форма контролю	заняттях. Підсумковий контроль: залік
Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Міжнародна економічна інтеграція» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Економічна теорія», «Міжнародна економіка» .
Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення	Технічні засоби для демонстрування результатів навчання (ПК, проектор). Пакет програмних продуктів Microsoft 365.

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
<p>Тема 1. Становлення інтеграційних процесів в умовах розвитку сучасного світового господарства Міжнародна економічна інтеграція як особлива форма міжнародних економічних відносин. Рівні інтеграційних утворень. Форми регіональної інтеграції: торгівельна та виробнича інтеграція. Світові інтеграційні утворення (загальна характеристика) Участь України у процесах міжнародної економічної інтеграції</p>	4	1
<p>Тема 2. Глобалізація та регіоналізація як об'єктивні передумови інтеграційних процесів Сутність та ознаки процесу глобалізації. Рівні глобалізації економічних процесів. Стратегічні концепції глобалізації. Сутність економічного регіоналізму. Конвергенція та дивергенція регіонів. Полюси зростання та конкуренція регіонів. Глобальні проблеми людства. Антиглобалізм</p>	4	1
<p>Тема 3. Теоретичні концепції та моделі міжнародної економічної інтеграції Ранні концепції економічної інтеграції. Теорія Б.Баласси. Теорія А.Смітта. Теорія домінуючих неекономічних чинників. Ринково-інституціональні теорії економічної інтеграції. Неоліберальна концепція інтеграції. Кейнсіанська та некейнсіанська концепції економічної інтеграції. Сучасні школи та моделі міжнародної інтеграції. Західноєвропейська школа економічної інтеграції.</p>	4	1
<p>Тема 4. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво в системі міжнародних економічних зв'язків Сутність та особливості міжнародного співробітництва регіонів та транскордонного співробітництва. Теорія транскордонного співробітництва. Інституції транскордонного співробітництва. Концепції транскордонного регіону та Єврорегіону. Програми ТКС Україна-ЄС.</p>	4	1
<p>Тема 5. Історія виникнення Європейського Союзу Історичні передумови західноєвропейської інтеграції. Європейські спільноти 1950-х років. Хронологія формування Союзу «Трьох колон». Формування союзу 21 століття: хронологія розширення ЄС. Критерії членства в ЄС. Брекзїт. Перспективи розвитку ЄС</p>	4	0,5
<p>Тема 6. Основні принципи функціонування ЄС Мета створення ЄС, основні завдання, цілі та принципи. Офіційні інституції Європейського</p>	4	0,5

союзу. Внутрішня, зовнішня та безпекова політика ЄС. Співробітництво у сферах юстиції та внутрішніх справ. Спільна енергетична та сільськогосподарська політика.

Тема 7. Особливості європейської економічної інтеграції

Особливості формування та диспропорції розвитку економіки ЄС. Економічний та монетарний союз ЄС. Єврозона. Внутрішній ринок ЄС. Особливості зовнішньої торгівлі ЄС. Зони вільної торгівлі за участю ЄС. ЗВТ між Україною та ЄС.

4 1

Тема 8. Трикутник знань як основа інтеграції

Поняття якості людського капіталу. Економіка знань як передумова розвитку ЄС. Міжнародна співпраця ЄС у сфері досліджень та інновацій. Основні програми науково-технічного співробітництва між Україною та ЄС, їх реалізація, основні досягнення та проблеми. Угода про науково-технічне співробітництво між Україною та ЄС. Проекти міжнародного співробітництва ЄС. Мобільність для вчителів, випускників, адміністраторів, молодих учених і дослідників та молоді як основний принцип розвитку науки та освіти ЄС. Програми міжнародної мобільності ЄС.

4 1

Тема 9. Сучасний стан розвитку взаємостосунків України та ЄС

Європейська політика сусідства та історичний розвиток відносин Україна - ЄС. Угода про асоціацію Україна-ЄС. Проекти ЄС в Україні. Розвиток взаємовідносин Україна – ЄС в умовах воєнного стану

4 1

РАЗОМ: 36 8

Практичні заняття (теми)	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Становлення інтеграційних процесів в умовах розвитку сучасного світового господарства	3	0,5
Глобалізація та регіоналізація як об'єктивні передумови інтеграційних процесів	1	0,5
Теоретичні концепції та моделі міжнародної економічної інтеграції	1	0,5
Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво в системі міжнародних економічних зв'язків	3	0,5
Історія виникнення Європейського Союзу	1	0,25
Основні принципи функціонування ЄС	3	0,5

Особливості європейської економічної інтеграції	2	0,5
Трикутник знань як основа інтеграції	2	0,5
Сучасний стан розвитку взаємостосунків України та ЄС	2	0,25
	РАЗОМ:	18 4

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Теми, короткий зміст

1. Опрацювання лекційного матеріалу
 - 2 Підготовка до практичних занять/ семінарів
 - 3 Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції
 - Тема 1: Становлення інтеграційних процесів в умовах розвитку сучасного світового господарства
Світові інтеграційні утворення (загальна характеристика)
 - Тема 2: Глобалізація та регіоналізація як об'єктивні передумови інтеграційних процесів
Глобальні проблеми людства. Антиглобалізм
 - Тема 3: Теоретичні концепції та моделі міжнародної економічної інтеграції
Ранні концепції економічної інтеграції.
 - Тема 4: Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво в системі міжнародних економічних зв'язків
Інституції транскордонного співробітництва.
 - Тема 5: Історія виникнення Європейського Союзу
Критерії членства в ЄС.
 - Тема 6: Основні принципи функціонування ЄС
Співробітництво країн ЄС у сферах юстиції та внутрішніх справ.
 - Тема 7: Особливості європейської економічної інтеграції
Внутрішній ринок ЄС.
 - Тема 8: Трикутник знань як основа інтеграції
Угода про науково-технічне співробітництво між Україною та ЄС.
 - Тема 9: Сучасний стан розвитку взаємостосунків України та ЄС
Входження Польщі до складу ЄС: досвід для України
 - 4 Виконання індивідуальних завдань
 - 5 Підготовка та складання контрольних робіт, рефератів, есе, тестування
- Усього годин самостійної роботи:
66 год. для студентів ДФН
108 год. для студентів ЗФН

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Сторінка навчальної дисципліни «Міжнародна економічна інтеграція» на сервері дистанційного навчання ТНТУ ім. І.Пулюя, ID: 4986. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>

Базова література:

1. Європейський союз: основи політики, інституційного устрою та права. Навчальний посібник
2. Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики [Текст] / Razumkov centre, Konrad Adenauer Stiftung. - Київ : Заповіт, 2020. - 99 с. : іл. - (Бібліотека Центру Разумкова).
3. Інтеграція освіти, науки і бізнесу [Текст] : колект. монографія : [у 8 т.] / за ред. д-ра екон. наук, проф. Череп А. В. ; Держ. ВНЗ "Запоріж. нац. ун-т" М-ва освіти і науки України. - Запоріжжя : ЗНУ, 2013 - 2019.
4. Європейська інтеграція України: правові та політичні аспекти [Текст] : курс лекцій / Мушак Н. Б. ; НАН України, Київ. ун-т права, Каф. міжнар. права та порівнял. правознавства. - Київ : Компрінт, 2015. - 108 с.
5. Інтеграція України в глобальний соціально-економічний простір [Текст] : монографія / [О. Г. Білорус та ін.] ; НАН УКРАЇНИ [та ін.]. - Київ : КНЕУ, 2019. - 287 с. : рис., табл.
6. Регіональна інтеграція в умовах глобалізації: теорії та сучасні реалії [Текст] : [монографія] / Ярослава Верменич ; [відп. ред. В. А. Смолій] ; НАН України, Ін-т історії України, [Від. іст. регіоналістики]. - Київ : Ін-т історії України НАН України, 2018. - 350 с.
7. Європейський союз. Посібник для журналістів. К.: Представництво Європейського союзу в Україні, 2020. 136с. URL: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/guide_for_journalists.pdf

Додаткова література:

1. Yarosh-Dmytrenko, L., Domyshche-Medyanyk, A., Lukianets-Shakhova, V., Martyniak, I., Yasinska, T. Business alliances in the economy of EU countries Amazonia Investiga, 2022, 11(53), 249-258. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.25>
2. Бакушевич Іванна, Мартиняк Ірина Міжнародний досвід інтернаціоналізації бізнесу в умовах економіки знань. Соціально-економічні проблеми і держава. — 2021. — Вип. 2 (25). — С. 564-574. — Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21miouez.pdf>
3. І.В. Бакушевич, І.О.Мартиняк Особливості мережевої взаємодії бізнесу-науки-освіти-влади в умовах трансформації світової економіки. Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрова економіка як фактор інноваційного розвитку суспільства» / Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя (м. Тернопіль, 11 листопада 2020 р.), 2020. – С.111-112.
4. І. Бакушевич, Д. Гощинська, І.Мартиняк Прикладні аспекти євроінтеграційного розвитку регіонів України. Соціально-економічні проблеми і держава. - 2019. - Вип. 2. - С. 235-245. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2019_2_23
5. Bakushevych I., Goshchynska D., Martyniak I. Socio-Economic Development of Ukrainian Regions in The Context of European Integration. Business Risk in Changing Dynamics of Global Village 2, Monograph, ed. By N.Marynenko, P.Kumar, I.Kramar, Publishing House of University of Applied Sciences in Nysa 2019, pp. 77-88.
6. I.Bakushevych, D. Goshchynska, I.Martyniak Decentralization And Innovative Entrepreneurial Ecosystem Development For The Eu – Ukraine Cross - Border Cooperation. The Balanced Development Of National Economy Under The Conditions Of Modern World Transformations. Monograph.: Daugavpils, Republic of Latvia. – 2019. – P.139-152.
7. Бакушевич І.В., Мартиняк І.О. Маркетингові технології у сфері інформаційно-комунікаційних послуг та їх вплив на зміни кон'юнктури

транскордонних ринків. Маркетинг в Україні. – 2013. - № 3 (78) . – С.18-27.

8. Ivanna Bakushevych, Iryna Martyniak The Networking competencies development for cross-border cooperation. Managing of the Education Process in a Higher School. Jaroslaw: wydawnictwo PRINTPAP, 2012. PP. 33-51.

9. Martyniak I. Regions of Knowledge Development in the Process of Trans-Border Cooperation. Global and Regional Challenges For the 21-st Century Economies / Scientific editors: R.Borowiecki & A.Jaki. – Cracow, 2009. – P.317-325.

10. Мартиняк І. Інфраструктурне стимулювання регіональної інтеграції як передумови конвергенції. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. : зб. наук. праць. Вип..6 (86). – Львів. – 2011. - С.327-332

11. Міжнародна економічна інтеграція: практикум / В. В. Липов ; Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016.

12. Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності. К.: КНЕУ, 2005.

13. Міжнародна інтеграція: Навч. посібник. Серія Євроінтеграція: український вимір. За ред. проф. Телешуна С.О., Бакуменка В.Д. Ужгород: «Ліра», 2009. 472 с.

14. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності. Монографія. К.: Знання України, 2004. 304 с.

15. Мікула Н. Міжтериторіальне та транскордонне співробітництво: Монографія. Львів: ІРД НАН України, 2004. 395 с. URL: <http://znc.com.ua/ukr/publ/book/book-mikula-2004/book-mikula-2004.pdf>

16. Приходько І. В. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Економічний аналіз : зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. Том 19. № 1. С. 91-100. ISSN 1993- 0259. URL: https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/ecan_2015_191_14-1.pdf

17. Розвиток транскордонного співробітництва: науково-аналітична доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» ; наук. редактор В.С. Кравців. Львів, 2016. 125 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL:<http://ird.gov.ua/irdp/p20160401.pdf>

18. Філософія інтеграції: Монографія. За заг. ред. Бондаренка В.Д., Вашука Ф.Г. Ужгород: ЗакДУ, 2011. (Серія «Євроінтеграція: український вимір»; Вип. 18). URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/3719>

19. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншого...Редакція від 30.11.2015

20. Закон України “Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу” від 18 березня 2004 р.
№ 1629

21. Указ Президента України від 11 червня 1998 р. № 615/98 “Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу”

22. Про забезпечення виконання Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом) і вдосконалення механізму співробітництва з Європейськими Співтовариствами (Європейським Союзом). Указ Президента України від 24 лютого 1998 року № 148/98.

23. Указ Президента України “Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу” від 5 березня 2004 р. № 278/2004.

24. Теоретичні основи міжнародної економічної інтеграції в умовах розвитку торгівельно-економічних відносин між країнами. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2432>

25. Міжнародна економічна інтеграція у системі чинників державної міграційної політики. URL: <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/136.pdf>
26. Сутність, проблеми та перспективи розвитку форм міжнародної економічної інтеграції. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/uazt_2014_5-6_6.pdf
27. Регіональна економічна інтеграція. URL: [http://zt.knute.edu.ua/files/2016/2\(85\)/9.pdf](http://zt.knute.edu.ua/files/2016/2(85)/9.pdf)
28. Формування економіки знань в ЄС: методологічні засади та механізми імплементації. URL: <http://journals.uran.ua/jiep/article/view/169739>

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі БЕ. Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання заліку відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Одна третя від суми балів, набраних здобувачем впродовж семестру	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
15	20		20	20			
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів		
Лекція 1	Практичне заняття №1	7	Лекція 5	Практичне заняття №5	2		
Лекція 2	Практичне заняття №2	3	Лекція 6	Практичне заняття №6	6		
Лекція 3	Практичне заняття №3	3	Лекція 7	Практичне заняття №7	4		
Лекція 4	Практичне заняття №4	7	Лекція 8	Практичне заняття №8	4		
			Лекція 9	Практичне заняття №9	4		

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	Добре
67-74	D	Задовільно
60-66	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри БЕ, протокол №1 від «30» серпня 2023 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. екон. наук, доцент кафедри БЕ

Олена БЕРЕСТЕЦЬКА